

SÖKANDE

Tunabergs Taxi AB, 556489-4177
c/o Keolis Sverige AB
Box 22052
104 22 Stockholm

Ombud: Advokat Sofia Falkner och Jur.kand. Sylvia Lindén
Baker & McKenzie Advokatbyrå
Box 180
101 23 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2015-04-02	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

MOTPARTER

Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet, 222000-2931
Box 591
611 10 Nyköping

Taxi Kurir i Uppsala AB
Ulls väg 41
756 51 Uppsala

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller delvis ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen ska rättas på så sätt att utvärderingen görs om beträffande Personbil Topp och Special Topp i Eskilstuna, Special Bår i Katrineholm och Nyköping samt Special Trappklättrare i Vingåker, varvid anbudet från Taxi Kurir i Uppsala AB inte ska beaktas.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning i övrigt.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet (SKTM) genomför en upphandling avseende "Serviceresor och annan anropsstyrd trafik i Sörmlands län", DU 13-182 (upphandlingen). Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande och tilldelningsgrund är lägsta pris.

Upphandlingen är indelad i tio anbudsområden, dels nio stationeringsområden (Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåker), dels Område skolskjuts Nyköpings kommun. Av upphandlingsrapporten framgår att 19 anbud inkommit vid anbudstidens utgång och att åtta av dessa kvalificerades till anbudsutvärdering. SKTM har den 24 oktober 2014 meddelat tilldelningsbeslut i upphandlingen.

Tunabergs Taxi AB (Tunaberg) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan SKTM vidtagit rättelse som ska bestå i att en ny utvärdering av anbuderna görs vid vilken Tunaberg tilldelas kontrakt i fråga om Personbil Ordinarie i Eskilstuna, Flen och Trosa, Personbil Topp i Eskilstuna, Special Topp i Eskilstuna, Special Trappklättrare i Flen, Katrineholm, Trosa och Vingåker samt Special Bår i Gnesta, Katrineholm och Nyköping. SKTM ska vid rättelsen bortse från såväl anbudet från Taxi Kurir i Uppsala AB (Taxi Kurir) som anbudet från Taxi 10 000 AB (Taxi 10 000) avseende de delar av upphandlingen som omfattas av ansökan om överprövning.

SKTM bestrider bifall till ansökan.

Taxi Kurir har beretts tillfälle att yttra sig över handlingarna i målet.

Förvaltningsrätten beslutade den 5 december 2014, efter yrkande från SKTM, att upphäva den förlängda avtalsspärren såvitt avser Område skolskjuts Nyköpings kommun.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Tunaberg

SKTM har kvalificerat och utvärderat anbud från Taxi Kurir och Taxi 10 000. Nämnda anbud har antagits trots att dessa leverantörer inte har uppfyllt av SKTM i upphandlingen uppställda obligatoriska kvalificeringskrav. Upphandlingen har därmed skett i strid med de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna och 1 kap. 9 § LOU varvid SKTM väsentligen har åsidosatt de grundläggande kraven på transparens och likabehandling. Tunaberg har inga invändningar mot förfrågningsunderlagets utformning.

Taxitrafiktillstånd och åberopande av annans kapacitet

Det uppställs som krav i punkt 2.3.4 i de administrativa föreskrifterna att etablerad transportör som lämnar anbud på personbil ska inneha taxitrafiktillstånd. Som bevis på att kravet uppfylls ska transportören till anbudet bifoga tillstånd, intyg eller registerutdrag från Transportstyrelsen som styrker att transportören har nödvändiga tillstånd.

Taxi Kurir har i anbudet uppgivit att anbudssökanden innehar nödvändiga tillstånd genom att sätta kryss i rätt ruta. Som bevis för detta har Taxi Kurir emellertid hänvisat till flik 4 i sitt anbud, där det finns ett brev som Taxi Kurir har skrivit, av vilket framgår att "samtliga åkerier som är anslutna till Taxi Kurir i Uppsala AB har trafiktillstånd för taxitrafik". Klart är att ingivna yrkestrafiktillstånd inte är relevanta för uppfyllandet av skall-

kravet på bifogat tillstånd, intyg eller registeruppdrag från
Transportsstyrelsen. SKTM har felaktigt bedömt att Taxi Kurir uppfyller
kravet på trafik tillstånd, trots att Taxi Kurir till sitt anbud inte bifogat
trafik tillstånd för egen del.

Under avsnitt 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna framkommer
ytterligare kvalificeringskrav vad avser åberopande av annans kapacitet.
Taxi Kurir har i detta avseende kryssat i att kravet inte är relevant eftersom
annat företags kapacitet inte kommer att åberopas. Detta är inte korrekt
eftersom Taxi Kurir i anbudet uttryckligen namnger 12 underleverantörer.
För fullgörande av uppdraget har Taxi Kurir för avsikt att utnyttja
underleverantörer och deras tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Att
bolaget självt inte kan uppfylla de i upphandlingen ställda kraven på
kapacitet framgår av bolagets registreringsbevis vari anges att bolagets
verksamhet består av att driva beställningscentral för persontransporter och
bud.

Det är ett uttryckligt kvalificeringskrav i upphandlingen att anbudsgivare
som avser att åberopa annans kapacitet ska ange detta i angiven ruta under
avsnitt 2.3.7. Taxi Kurir uppfyller därmed inte det i upphandlingen ställda
kvalificeringskravet vad avser åberopande av underleverantör. SKTM har
valt att låta Taxi Kurir korrigera sitt anbud i denna del och inkomma med
åtaganden från underleverantörer. Den komplettering av anbudet som Taxi
Kurir uppmanats göra i denna del kan inte anses utgöra en sådan
felskrivning som SKTM påstår. Det torde stå klart att Taxi Kurir har avsett
att åberopa underleverantörer. Det kan inte heller vara så att Taxi Kurir
endast missat att kryssa i aktuellt avsnitt i denna del. Kompletteringen har
inneburit att anbudet blivit ett annat än det som ursprungligen förelegat och
genom den vidtagna kompletteringen har SKTM således bedömt att Taxi
Kurirs anbud uppfyllt det uppställda skall-kravet. Det är inte fråga om ett
förtydligande eller en komplettering med enbart marginella sakuppgifter

som tillförts ett anbud. Genom att låta Taxi Kurir komplettera sitt anbud har SKTM gett bolaget konkurrensfördelar. Något spår av den korrespondens som förevarit med anledning av Taxi Kurirs kompletteringar finns inte i utvärderingsrapporten.

Det framgår inte av Taxi Kurirs inlämnade dokumentation hur återopade underleverantörer är tänkta att användas i utförandet av uppdraget.

Vid en närmare granskning av Taxi 10 000:s anbud framgår att det saknas en beskrivning enligt punkten 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna som styrker vilka delar av uppdraget som Taxi 10 000 förfogar över. Det framgår inte hur underleverantörer är tänkta att användas i uppdraget, vilket är ytterligare en obligatorisk uppgift som saknas i Taxi 10 000:s anbud. SKTM har vidare gjort en otillåten komplettering genom att begära komplettering av Taxi 10 000 i fråga om återopande av annans kapacitet. Vidare saknar den underleverantör, som Taxi 10 000 återopar, trafiktillstånd.

Krav avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet

Av det obligatoriska kravet i punkt 2.3.6 i de administrativa föreskrifterna angående teknisk och yrkesmässig kapacitet framkommer att

"Transportören ska för att vara kvalificerad ha, eller bedömas kunna bygga upp, för avtalet erforderlig teknisk och yrkesmässig kapacitet (det vill säga en organisation för säker drift av serviceresor) för att säkerställa Transportörens uppdrag till planerad trafikstart samt under kontraktstiden." Transportören ska därmed ha "tillräckliga resurser, kompetens och erfarenhet för att utföra transportuppdraget".

Varken Taxi Kurir eller Taxi 10 000 har till sina respektive anbud bifogat verksamhetsplan som innehåller (i) Fordonsplan med uppgifter om vilka

fordon som är tänkt att användas, (ii) Service- och underhållsplan som redogör för hur service och underhåll av fordon ska bedrivas under avtalstiden eller (iii) Plan för beredskap och snabb åtgärd vid störning som t.ex. brist på fordon eller förare. Taxi 10 000:s anbud saknar också beskrivning av eventuell rekrytering av personal och plan för att säkerställa att personalen har rätt kompetens.

SKTM uppger att förfrågningsunderlaget har lämnat anbudsgivarna utrymme för att visa ovan ställda skall-krav på olika sätt för att beakta anbudsgivares skilda förhållanden. Detta måste anses vara en efterhandskonstruktion då det klart framgår av uppställda skall-krav vad anbudsgivares anbud måste innehålla. Kravens ordalydelse ger inte något utrymme för den tolkning av kravets innebörd som SKTM anför.

Krav avseende fordonsplan

Taxi Kurirs anbud saknar erforderlig fordonsplan med uppgifter om vilka fordon som är tänkt att användas för uppdragen. Av den "fordonsplan" som Taxi Kurir angett framkommer endast att Taxi Kurir avser att komplettera dess fordonsflotta med personbilar och specialfordon inför trafikuppdraget. Detta kan inte anses tillräckligt för uppfyllande av kravet avseende fordonsplan.

Taxi 10 000:s anbud saknar erforderlig fordonsplan med uppgifter om vilka fordon som är tänkt att användas. Av den verksamhetsplan som Taxi 10 000 bifogat sitt anbud framkommer endast att Taxi 10 000:s fordon finns registrerade i bolagets fordonssystem "så att det kan säkerställas att fordon och förare uppfyller de krav som ställs oavsett om det är upphandlad trafik eller privatmarknad". Vidare anges att "fordonstillverkaren inte aviseras någon risk för leveransproblem inför avtalsstarten". Ingenstans framkommer vilka fordon som Taxi 10 000 avser

att använda i upphandlingen eller hur bolaget avser att genomföra uppdraget utifrån ett fordonsperspektiv.

Krav avseende redogörelse för service- och underhållsplan

Erforderlig service- och underhållsplan framgår inte av den verksamhetsplan som Taxi Kurir bifogat anbudet. I denna del redogör Taxi Kurir endast för att besiktning av utvändigt ytskikt, inre miljö och säkerhetsanordning kommer ske två gånger per år. Av denna redogörelse följer dock varken hur eller ens att service och underhåll av fordon kommer att ske under avtalstiden.

Även Taxi 10 000:s anbud saknar erforderlig service- och underhållsplan. Vad avser underhåll framkommer endast av verksamhetsplanen att fordonen genomgår service. Det framgår överhuvudtaget inte hur underhåll avses att bedrivas under avtalstiden.

Krav avseende plan för beredskap

I Taxi Kurirs anbud saknas även redogörelse för plan för beredskap och snabb åtgärd vid störning som t.ex. brist på fordon eller förare. I denna del har Taxi Kurir endast uppgett att det finns viss överkapacitet att tillgå vad avser fordon och förare. Detta kan inte anses tillräckligt för att visa hur transportuppdraget ska genomföras utifrån fordons- och driftperspektiv vid extraordinära händelser.

Den verksamhetsplan som Taxi 10 000 bifogat anbudet uppfyller inte heller det obligatoriska kravet på redogörelse för plan och beredskap och snabb åtgärd vid störning. I verksamhetsplanen konstateras endast att fordonsreserv och outnyttjad förarreserv finns att tillgå. Detta svarar inte på frågan hur störningar kommer att lösas eller vilken plan för beredskap

Taxi 10 000 har upprättat för att svara mot de behov som SKTM har angivit i förfrågningsunderlaget.

Vidare tillhandahåller Taxi Kurir endast en beställningscentral. I det avseendet är samtliga uppgifter som framgår av bolagets verksamhetsplan missvisande. De uppgifter som Taxi Kurir redovisar är inte information hänförlig till Taxi Kurir som anbudssökande transportörs verksamhetsplan. Taxi Kurir har nämligen ingen organisation med anställda taxiförare eller någon plan om att anställa taxiförare, det saknas vidare alla former av service- och underhållsplaner liksom fordonsplaner. Mot bakgrund av det affärsupplägg och struktur på verksamheten som Taxi Kurir använder sig av har bolaget inte inkommit med de uppgifter som krävts enligt förfrågningsunderlaget och anbudet uppfyller därför inte kvalificeringskraven i upphandlingen.

Krav avseende beskrivning av eventuell rekrytering samt utbildningsplan

Taxi Kurirs plan för rekrytering av personal är att senare upprätta en rekryteringsplan. Det framkommer således direkt av Taxi Kurirs verksamhetsplan att bolaget saknar plan för rekrytering.

Taxi 10 000:s anbud saknar också helt beskrivning av eventuell rekrytering av personal och plan för att säkerställa att personalen har rätt kompetens. Till sitt anbud har Taxi 10 000 bifogat åtaganden från 24 underleverantörer och i sin verksamhetsplan beskrivit att bolaget vid behov avser att teckna avtal med ytterligare underleverantörer för fullgörande av uppdraget. Det enda som framgår av bolagets beskrivning i detta avseende är att bolaget vid behov kommer att påbörja rekrytering av förare alternativt ingå fler underleverantörsavtal. Således saknar Taxi 10 000:s verksamhetsplan helt den beskrivning som efterfrågas i uppställt kvalificeringskrav.

SKTM

Taxitrafiktillstånd och åberopande av annans kapacitet

Det är ostridigt att Taxi Kurir inte har ingivit något taxitrafiktillstånd för det egna bolaget. Eftersom bolaget kommer fungera som beställningscentral är det dock inte nödvändigt att bolaget har något eget taxitrafiktillstånd. Det är underleverantörerna som ska användas i uppdraget för vilka sådana tillstånd är nödvändiga. Taxi Kurir har ingivit ett intyg om att alla åkerier som är anslutna till bolaget har trafik tillstånd för taxitrafik samt tre taxitrafiktillstånd avseende åberopade underleverantörer. Av dessa tillstånd är ett utfärdat av Transportstyrelsen och två är utfärdade av Länsstyrelsen. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget att anbudsgivare måste inge mer än ett tillstånd. Av punkt 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna framgår att om anbudsgivaren hänvisar till annat företags kapacitet ska den åberopade underleverantören omfattas av kvalificeringskraven i punkt 2.3.5 och 2.3.6 i samma dokument.

Det intyg som bolaget ingivit visar att samtliga underleverantörer som åberopas har aktuella tillstånd och att det således är dessa som kommer att inneha tillstånd för yrkesmässig trafik hos Taxi Kurir. SKTM:s utredningsskyldighet i detta avseende kan inte sträcka sig längre än till en jämförelse mellan de lämnade uppgifterna och det krav som uppställts i förfrågningsunderlaget. Det saknas vidare skäl att ifrågasätta de uppgifter som lämnats av Taxi Kurir och bolaget har således uppfyllt kravet i punkt 2.3.4 i de administrativa föreskrifterna.

Vid anbudsöppningen noterade SKTM att Taxi Kurir i punkt 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna markerat med kryss i angivna rutor att andra företags kapacitet inte åberopades. Samtidigt framgick av anbudets övriga delar att Taxi Kurir åberopade andra företags kapacitet. Mot bakgrund av

att den kryssmarkering som Taxi Kurir gjort framstod som en uppenbar felskrivning anmodade SKTM bolaget att inkomma med aktuellt underlag och noterade därvid felaktigheten i svarsformuläret. Bolaget efterkom denna anmodan och gav in ett fullständigt underlag. Det har således bekräftats att den kryssmarkering i Taxi Kurirs anbud som Tunaberg noterat utgjort en uppenbar felskrivning som SKTM får tillåta rättelse av i enlighet med 9 kap. 8 § LOU. Anmodan har skett i enlighet med förfrågningsunderlaget och har även redovisats i den till tilldelningsbeslutet bilagerade utvärderingsrapporten.

SKTM har tillämpat s.k. begränsad kontroll med stöd av 11 kap. 17 § LOU. Det har tydligt framgått av förfrågningsunderlaget hur denna kontroll skulle ske. Det har således inte varit fråga om någon otillåten komplettering från Taxi Kurir när bolaget efterkommit SKTM:s anmodan om handlingar. SKTM har genom det beskrivna förfarandet inte begått någon överträdelse av LOU.

Även Taxi 10 000 har använt SKTM:s mall för sina åtaganden efter anmodan och angivit i vilka områden respektive underleverantör ska utföra köruppdrag. Samma situation föreligger således som för Taxi Kurir varför SKTM hänvisar till vad som anförts ovan. Någon grund för att förkasta anbudet från Taxi 10 000 föreligger därmed inte på denna punkt.

De av Taxi 10 000 åberopade underleverantörerna har trafiktillstånd men personnumren hade angivits felaktigt i anbudet, varför utdragen som Tunaberg hänvisar till avser fel personnummer. Däremot framgår korrekta personnummer till underleverantörerna av de åtaganden som inkommit efter anmodan.

Krav avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet

Enligt förfrågningsunderlaget ska anbudsgivaren för att vara kvalificerad ha, eller bedömas kunna bygga upp, för avtalet erforderlig teknisk och yrkesmässig kapacitet för att säkerställa transportuppdraget till planerad trafikstart samt under kontraktstiden. Anbudsgivaren ska därmed ha tillräckliga resurser, kompetens och erfarenhet för att utföra transportuppdraget. Som bevis på att kravet uppfylls ska anbudsgivaren bifoga en beskrivning av sin kapacitet att tillgodose behovet utifrån de förutsättningar som framgår av förfrågningsunderlag innehållande i förfrågningsunderlaget specificerade uppgifter.

De beskrivningar som SKTM krävt avser allmänna redogörelser för anbudsgivarens organisation och planering för uppdraget. Alla krav avseende anbudsgivarnas tekniska och yrkesmässiga kapacitet vars uppfyllelse ska bevisas genom den verksamhetsplan som står i fokus i detta mål kan tillgodoses genom olika lösningar. SKTM har därför valt att inte ställa specifika krav avseende exempelvis hur service- och underhåll ska bedrivas eftersom varje sådant preciserat krav riskerar att antingen helt utesluta vissa potentiella leverantörer från upphandlingen eller tvinga dem till kostnadsdrivande anpassningar av sin verksamhet.

Tunaberg har inte kunnat visa några konkreta uppgifter som är obligatoriska och som saknas i respektive anbud. Av praxis framgår att en leverantör inte kan uteslutas på grund av att en uppgift inte återfinns i dess anbud med mindre än att det kan visas att det tydligt av förfrågningsunderlaget framgår att just denna uppgift är obligatorisk att ange.

Krav avseende fordonsplan

Syftet med detta krav är att säkerställa att anbudsgivaren kommer att ha nödvändiga fordon till sitt förfogande för utförande av kontraktet. Det har dock inte ställts krav på att anbudsgivaren redan vid anbudstillfället måste inneha dessa fordon. Efterfrågad fordonsplan kan därmed ange antingen att anbudsgivaren kommer att använda fordon som redan står till dess förfogande, att anbudsgivaren kommer använda fordon som nyanskaffas för uppdraget eller någon kombination däremellan.

Tunaberg anser, såvitt det får förstås, att kravet ska tolkas så att det innebär att anbudsgivare ska redovisa vilka individuella fordon som ska användas för uppdraget. Detta är felaktigt. Kravet syftar inte till att kontrollera vilka fordonstyper anbudsgivarna kommer använda. Syftet med kravet är istället att säkerställa att anbudsgivarna har en plan för hur de ska komma att ha nödvändiga fordon till sitt förfogande vid avtalstidens början. SKTM har lämnat anbudsgivarna utrymme att visa detta på olika sätt för att beakta olika anbudsgivares skilda förhållanden.

Taxi Kurir har i sitt anbud angett att bolaget kommer att komplettera sin fordonsflotta med personbilar som uppfyller kraven i upphandlingen samt att bolaget kommer att införskaffa de specialfordon som efterfrågas. Bolaget anger avseende specialfordonen att kontakt redan tagits med leverantörer för att säkerställa leveranser i tid. Taxi Kurir har härigenom visat att det har en tydlig plan för hur bolaget ska komma att ha nödvändiga fordon till sitt förfogande vid avtalstidens början.

Taxi 10 000 anger i sitt anbud att bolaget har en betydande fordonsflotta som kommer att växa genom nyanskaffningar under avtalstiden. Bolaget har vidare angett att samtliga fordon finns registrerade i deras system så att det kan säkerställas att fordon som används uppfyller ställda krav. Bolaget

anger även att fordonstillverkarna inte har anvisat någon risk för leverantörproblem inför avtalsstarten. Av detta framgår att bolaget, i likhet med Taxi Kurir, redan tagit kontakt med leverantörer av fordon för att trygga behovet av fordon till avtalsstart. Bolaget har härigenom visat att det har en tydlig plan för hur bolaget ska komma att ha nödvändiga fordon till sitt förfogande vid avtalstidens början.

Krav avseende redogörelse för service- och underhållsplan

Syftet med kravet är att anbudsgivare ska visa att fordonen inte endast kommer att uppfylla kraven från SKTM:s sida vid avtalstidens inledning, utan att det genom löpande underhåll och kontroller säkerställs att de kontinuerligt är säkra, tillförlitliga och har god komfort.

Taxi Kurir har i sitt anbud angett att samtliga fordon har fastställda serviceplaner från tillverkaren och att dessa kommer att följas. Utöver detta anges att samtliga fordon ska genomgå besiktningar två gånger per år som säkerställer att kraven i upphandlingsunderlaget efterlevs. Dessa intervall för service och besiktningar visar att bolaget har en väl utarbetad service- och underhållsplan som verkar för att fordonen kontinuerligt är säkra, tillförlitliga och har god komfort.

Av Taxi 10 000:s anbud framgår att fordonen genomgår service enligt tillverkarnas rekommendationer och kontrolleras internt två gånger per år samt enligt avtalskrav utöver ordinarie kontrollbesiktningar och avtalade besiktningar. Vidare anges att daglig kontroll genomförs av förare/åkare och att extra bromskontroller genomförs på de fordon där så krävs. Sammantaget visar detta att bolaget har en väl utarbetad service- och underhållsplan som verkar för att fordonen är kontinuerligt säkra, tillförlitliga och har god komfort.

Krav avseende plan för beredskap

Syftet med kravet är att anbudsgivare ska visa att de kan utföra sina förpliktelser enligt avtal med SKTM även vid oförutsedda händelser, dvs. att det finns fordon och förare som med kort varsel kan kallas in för att täcka upp brister vid störningar. Detta kan säkerställas på flera olika sätt. SKTM har därför lämnat utrymme för anbudsgivare att visa sin plan för beredskap på olika sätt för att beakta de olika förhållanden som kan råda hos olika anbudsgivare. En lämplig och tillräcklig form av plan för beredskap är dock givetvis att anbudsgivaren visar att man har överskotts kapacitet som kan tas i anspråk med kort varsel.

Taxi Kurir har i sin verksamhetsplan angett att det finns överkapacitet att tillgå vad avser fordon och förare och att det alltid finns extra fordon tillgängliga.

Taxi 10 000 har angett att bolaget har en fordonsreserv att tillgå vid störningar. Dessutom anges att fordonsreserven kan förväntas öka i takt med att nya fordon anskaffas under avtalstiden. Det anges även att bolaget har en motsvarande outnyttjad förarreserv. Utöver detta anges att Taxi 10 000:s trafikledning har en störningshantering och snabbt kan tillsätta nya fordon vid eventuella störningar.

Krav avseende beskrivning av organisation, personal, arbetssätt, eventuell rekrytering samt utbildningsplan

Den bevisning som SKTM begärt angående anbudsgivarnas tekniska och yrkesmässiga kapacitet inbegriper bl.a. uppgift om antalet anställda hos anbudsgivaren. Det har dock inte ställts något krav på att anbudsgivarens tekniska och yrkesmässiga kapacitet måste föreligga vid anbudstillfället,

dvs. att anbudsgivaren ska ha all den personal som krävs för utförandet av uppdraget.

Tunaberg påstår i sin ansökan att Taxi 10 000:s anbud helt saknar beskrivning av eventuell rekrytering av personal och plan för att säkerställa att personalen har rätt kompetens. Taxi 10 000 har dock i sitt anbud angett att uppdraget kommer att utföras dels av redan befintlig personal, dels genom eventuella nyrekryteringar som vid behov kommer påbörjas kort efter avtalstecknande. Taxi 10 000 beskriver vidare att all personal genomgår bolagets utbildningsprogram samt att bolagets system säkerställer att den personal som används för uppdraget uppfyller de krav som ställs. Bolaget har härigenom visat att det har en tydlig plan för hur bolaget ska komma att ha nödvändig personal med korrekt och tillräcklig utbildning för uppdragets utförande vid avtalstidens början.

Taxi Kurir har i sitt anbud hänvisat till bilagorna 1-7 för uppfyllande av kraven. SKTM har gjort en helhetsbedömning av om efterfrågade uppgifter återfinns i dessa bilagor. I bilagorna redogörs för bolagets organisation, rekrytering, utbildning och arbetsföreskrifter för personal samt de arbetsätt som ska tillämpas vid utförandet av transportuppdraget. Det framgår av anbudet att Taxi Kurir redan har personal tillgänglig för utförande av uppdraget. Det har saknats skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. Bolaget har angett att en ny rekryteringsplan kommer fastställas om bolaget får tilldelning av fordon, vilket ger en kompletterande trygghet i att bolaget kommer ha nödvändig teknisk och yrkesmässig kapacitet för utförande av uppdraget.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

I 16 kap. 6 § första stycket LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § första stycket LOU följer att en upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Enligt andra stycket samma lagrum får en upphandlande myndighet begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 eller 11 kap.

Av 11 kap. 17 § första och andra styckena LOU framgår att en upphandlande myndighet i ett öppet förfarande får begränsa kontrollen av sådana handlingar som rör leverantörens lämplighet till den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet eller

ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket samma lag.

Förvaltningsrättens bedömning

Område skolskjuts Nyköpings kommun

Förvaltningsrätten beslutade den 5 december 2014 att upphäva den förlängda avtalsspärren för Område skolskjuts Nyköpings kommun. Taxi Nyköping har i sina yrkanden tydligt angivit i fråga om vilka stationeringsområden och fordon som rättelse yrkas. Område skolskjuts Nyköpings kommun kan härmed inte anses omfattas av Tunabergs ansökan om överprövning. Det förhållandet att avtal numera har ingåtts för Område skolskjuts Nyköpings kommun saknar därför betydelse för prövningen i detta mål.

Ansökan om överprövning i övrigt

Förvaltningsrätten kommer att pröva invändningarna mot kvalificeringen av Taxi 10 000:s respektive Taxi Kurirs anbud var för sig.

Invändningar mot kvalificeringen av Taxi 10 000:s anbud

Krav avseende fordonsplan

Tunaberg har anfört att Taxi 10 000 saknar erforderlig fordonsplan. För att bedöma om SKTM förfarit riktigt då man bedömt att Taxi 10 000 uppfyllt det ställda kravet på fordonsplan krävs en analys av hur det ställda kravet ska tolkas.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det inte av punkten 2.3.6. i *T1 Administrativa föreskrifter* i förfrågningsunderlaget framgår vilka

konkreta uppgifter som SKTM kräver för att kraven ska vara uppfyllda. Vad SKTM anfört om att fordonsplanen kan ange att anbudsgivaren kommer att använda fordon som redan står till dess förfogande, att anbudsgivaren kommer använda fordon som nyanskaffas för uppdraget, eller någon kombination däremellan, kan inte heller utläsas ur denna del av förfrågningsunderlaget.

Kravet i punkten 2.3.6. måste emellertid tolkas även med beaktande av vad som anges i andra delar av förfrågningsunderlaget. Med hänsyn till att förfrågningsunderlaget innehåller mer specificerade krav vad gäller respektive fordons egenskaper i *T2:1 Kravspecifikation* skulle ytterligare uppgifter om modeller eller fordonstyper inte fylla någon egentlig funktion. Förvaltningsrätten finner därför att det som anges beträffande fordonsplan i de administrativa föreskrifterna bör avse en mer översiktlig beskrivning av vilka fordon som är tänkta att användas och att begreppet "fordonsplan" vidare måste tolkas som att det avser just en plan, dvs. en planering för vilka fordon som kommer att användas vid eventuellt utförande av uppdraget.

Förvaltningsrätten finner därför att förfrågningsunderlaget inte ställer upp ett krav på att i fordonsplanen ange specificerade uppgifter om vilka modeller eller fordonstyper som är tänkta att användas.

När det gäller frågan om Taxi 10 000 har uppfyllt förfrågningsunderlagets krav på att verifiera sin tekniska och yrkesmässiga kapacitet genom en fordonsplan gör förvaltningsrätten följande bedömning.

Taxi 10 000 har i sitt anbud angett bl.a. att en stor del av fordonen kommer att nyinförskaffas inför detta avtal, att samtliga fordon finns registrerade i bolagets system så att det kan säkerställas att fordon som används uppfyller ställda krav och att fordonstillverkarna inte har aviserat någon

risk för leveransproblem inför avtalsstarten.

Mot bakgrund av hur förvaltningsrätten har tolkat kravet på fordonsplan ovan konstaterar förvaltningsrätten att Taxi 10 000 i sitt anbud har lämnat en översiktlig beskrivning av vilka fordon som kommer att användas vid utförandet av uppdraget. Förvaltningsrätten bedömer härmed att det som Tunaberg har anfört inte innebär att Taxi 10 000:s anbud inte skulle uppfylla ställda krav i fråga om fordonsplan.

Krav avseende redogörelse för service- och underhållsplan

Tunaberg har anfört att Taxi 10 000:s anbud saknar erforderlig service- och underhållsplan. Av det uppställda kravet i punkt 2.3.6 i de administrativa föreskrifterna anges att verksamhetsplanen ska innehålla uppgifter om service- och underhållsplan som redogör hur service och underhåll av fordon ska bedrivas under avtalstiden, som verkar för att fordonen är säkra, tillförlitliga och har god komfort.

Taxi 10 000 har i sitt anbud uppgett att fordonen genomgår service enligt tillverkarnas rekommendationer och kontrolleras internt två gånger per år samt enligt avtalskrav utöver ordinarie kontrollbesiktningar och avtalade dito. Vidare anges i anbudet att daglig kontroll görs av förare/åkare och extra bromskontroller genomförs på de fordon där så krävs.

Förvaltningsrätten anser att den av Taxi 10 000 lämnade planen avseende service och underhåll uppfyller de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven. Det framgår på vilket sätt och i vilken omfattning fordonen genomgår service. Förvaltningsrätten bedömer härmed att det som Tunaberg har anfört inte innebär att Taxi 10 000:s anbud inte skulle uppfylla ställda krav i fråga om service- och underhållsplan.

Krav avseende plan för beredskap

Tunaberg har anfört att Taxi 10 000 saknar plan för beredskap. Av kravet i punkt 2.3.6 i de administrativa föreskrifterna framgår att verksamhetsplanen ska innehålla uppgifter om plan för beredskap och snabb åtgärd vid störning som t.ex. brist på fordon eller förare.

Taxi 10 000 har i sitt anbud uppgett att trafikledningen tar hand om det aktuella trafikdygnets planering och störningshantering och snabbt kan tillsätta nya fordon på tjänster där ordinarie fordon inte kan utföra uppdraget som det är tänkt, t.ex. vid sjukdom eller fordonshaveri. Vidare anges bl.a. att det finns en fordonsreserv att tillgå och en stor förarkår som gör att det alltid finns förare som har utrymme utifrån körtidslagstiftningen att kunna hjälpa till då andra förare inte kan utföra planerade uppdrag.

Enligt förvaltningsrättens bedömning kan kravet avseende plan för beredskap inte tolkas på annat sätt än att det av verksamhetsplanen ska framgå vilka möjligheter anbudsgivaren har att tillgodose plötsligt uppkomna störningar. Taxi 10 000:s verksamhetsplan innehåller tillräckliga uppgifter i detta avseende genom att det både redogörs för vilken fordons- och förarreserv som finns samt trafikledningens hantering av uppkomna störningar. Förvaltningsrätten bedömer härmed att det som Tunaberg har anfört inte innebär att Taxi 10 000:s anbud inte skulle uppfylla ställda krav i fråga om plan för beredskap.

Krav avseende beskrivning av organisation, personal, arbetssätt, eventuell rekrytering samt utbildningsplan

Tunaberg har anfört att Taxi 10 000:s anbud helt saknar beskrivning av eventuell rekrytering av personal och plan för att säkerställa att personalen har rätt kompetens.

Av kravet framgår att verksamhetsplanen ska innehålla en beskrivning av eventuell rekrytering av personal och plan för att säkerställa att personalen har rätt kompetens.

Taxi 10 000 har i sitt anbud uppgett bl.a. att det finns önskemål från många mindre åkerier och förare som vill ansluta sig till Taxi 10 000, att en rekryteringsprocess kommer att dras igång snart efter avtalstecknande, förutsatt att Taxi 10 000 når en sådan nivå på antalet fordon i uppdraget att det är att föredra att utöka antalet underleverantörer samt att det vid behov kommer att påbörjas en förarrekrutering. Taxi 10 000 har vidare i anbudet angett att varje förare genomgår bolagets utbildningsprogram. Förvaltningsrätten anser inte att det framkommit annat än att Taxi 10 000:s anbud uppfyller det uppställda kravet även i denna del.

Åberopande av annans kapacitet

Tunaberg har även gjort gällande att SKTM har gjort en otillåten komplettering genom att begära komplettering av Taxi 10 000 i fråga om åberopande av annans kapacitet. SKTM har emellertid invänt att SKTM har tillämpat s.k. begränsad kontroll med stöd av 11 kap. 17 § LOU. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att förfarandet i denna del inte har stått i strid med LOU.

Tunaberg anför att det i Taxi 10 000:s anbud saknas en beskrivning enligt punkten 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna som styrker vilka delar av uppdraget som Taxi 10 000 förfogar över. Av handlingarna i målet framgår att Taxi 10 000 i formuläret för uppgifter om underleverantör har angivit i vilka områden respektive underleverantör ska utföra köruppdrag. Förvaltningsrätten bedömer att Taxi 10 000:s beskrivning i denna del är tillräcklig för att uppfylla kravet i punkt 2.3.7 i de administrativa

föreskrifterna om att det klart och tydligt ska framgå hur underleverantörer är tänkta att användas i uppdraget.

Tunaberg har vidare anfört att underleverantörer, som Taxi 10 000 åberopar, saknar trafik tillstånd. Av de handlingar som SKTM hänvisat till framgår emellertid att korrekta personnummer för dessa underleverantörer har angivits i de uppgifter om underleverantör som SKTM begärt in enligt ovan samt att angivna underleverantörer har trafik tillstånd.

Sammanfattande bedömning av invändningarna mot Taxi 10 000:s anbud

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att kvalificeringen av Taxi 10 000:s anbud inte har skett i strid med LOU eller de upphandlingsrättsliga principerna på något av de skäl som Tunaberg har anfört. Tunabergs invändningar mot kvalificeringen av Taxi 10 000:s anbud föranleder därmed inte något ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU.

Invändningar mot kvalificeringen av Taxi Kurirs anbud

Tunaberg har anfört att Taxi Kurir i anbudet kryssat i att bolaget inte avser att åberopa annans kapacitet avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet och att SKTM, genom att låta Taxi Kurir korrigera sitt anbud, gett Taxi Kurir konkurrens fördelar.

SKTM har anfört att det noterades att Taxi Kurir i punkt 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna kryssat i att andra företags kapacitet inte åberopades avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet men att det, med anledning av att det av anbudet i övrigt framgick att Taxi Kurir åberopade andra företags kapacitet, bedömdes att kryssmarkeringen utgjorde en uppenbar felskrivning och att kompletteringen som begärdes av Taxi Kurir har varit tillåten.

Förvaltningsrätten tar först ställning till om SKTM har förfarit felaktigt genom att låta Taxi Kurir rätta uppgiften i punkt 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna där Taxi Kurir vid anbudets inlämnande hade kryssat i "Ej relevant, annat företags kapacitet kommer inte att åberopas" avseende bl.a. andra företags tekniska och yrkesmässiga kapacitet.

Av Kammarrätten i Sundsvalls dom den 28 februari 2012, mål 3234-11 framgår bl.a. följande. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet. För att ett sådant förfarande inte ska stå i strid med likabehandlingsprincipen är det emellertid av avgörande betydelse att rättelse sker på ett sådant sätt att det inte kan misstänkas att en viss anbudsgivare getts möjlighet att tillföra sitt anbud nya uppgifter eller undanröja vad som egentligen utgör en missuppfattning av förfrågningsunderlaget. Det anförda talar med styrka för en restriktiv tolkning av möjligheterna till rättelse. I ordet *uppenbar* bör därför ligga inte endast att felet vanligen bör vara av sådan karaktär att det för var och en framstår som felaktigt utan även att det är fråga om ett uppenbart förbiseende och inte något mera kvalificerat misstag eller missförstånd av anbudsgivaren. Det bör därför utan större svårigheter kunna förstås vad som rätteligen skulle ha angivits.

Att Taxi Kurir i sitt anbud kryssat i rutan för "Ej relevant, annat företags kapacitet kommer inte att åberopas" ger inte vid direkt granskning av denna del av anbudet intryck av att en felskrivning skett. Det är först vid granskning av övriga till anbudet bifogade handlingar som det framgår att Taxi Kurir avsett att anlita underleverantörer. Även om det har varit en felskrivning från Taxi Kurirs sida kan denna, med hänsyn till den restriktivitet som praxis ger uttryck för, inte anses som en sådan uppenbar felskrivning som avses i 9 kap. 8 § LOU. Taxi Kurirs anbud innehåller snarast motsägelsefulla uppgifter genom att det till svarsblanketten, i

vilken det anges att annat företags kapacitet inte åberopas, bifogats bilagor om underleverantörer. Även om kravet får anses vara av formell karaktär måste beaktas att det i upphandlingen är ett obligatoriskt krav för kvalificering att en transportör, som avser att åberopa annat företags kapacitet, anger detta i svarsrutorna i punkt 2.3.7 i de administrativa föreskrifterna. Vad som anges i svarsblanketten måste därför anses ha företräde framför eventuella bilagor med motstridigt innehåll. Det strider mot likabehandlingsprincipen att efter anbudstidens utgång ge en anbudsgivare tillfälle att komplettera anbudet med uppgifter som erfordras för att samtliga obligatoriska krav ska vara uppfyllda (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 maj 2012 i mål 872-12). Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att det stått i strid med likabehandlingsprincipen att låta Taxi Kurir förtydliga sitt anbud med uppgiften om att bolaget avser att åberopa annat företags kapacitet i upphandlingen.

Det framstår som ostridigt att Taxi Kurir har behövt anlita annans kapacitet för att klara kraven i fråga om teknisk och yrkesmässig kapacitet. Taxi Kurir hade således inte bort kvalificeras i upphandlingen.

Det framgår av *Sammanställning anbudspriser* att Tunaberg lidit skada till följd av SKTM:s förfarande i denna del. Upphandlingen ska därför rättas på så sätt att utvärderingen görs om beträffande Personbil Topp och Special Topp i Eskilstuna, Special Bår i Katrineholm och Nyköping samt Special Trappklätrare i Vingåker, varvid Taxi Kurirs anbud inte ska beaktas.

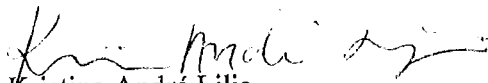
Mot bakgrund av ovanstående bedömning saknas anledning för förvaltningsrätten att ta ställning till övriga invändningar mot Taxi Kurirs anbud.

Sammanfattning

Tunabergs invändningar mot kvalificeringen av Taxi 10 000:s anbud föranleder inte något ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU.

Det har stått i strid med likabehandlingsprincipen att låta Taxi Kurir förtydliga sitt anbud med uppgiften om att bolaget avser att åberopa annat företags kapacitet i upphandlingen och Taxi Kurir hade således inte bort kvalificeras i upphandlingen. Upphandlingen ska därför rättas genom en ny utvärdering i de delar där Tunaberg har lidit skada av att Taxi Kurir kvalificerats, varvid Taxi Kurirs anbud inte ska beaktas vid denna utvärdering. Ansökan om överprövning ska således delvis bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Kristina André Lilja

Föredragande har varit Amina Avdic.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill återropa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2015-04-02
Meddelad i
Linköping

Mål nr
1677-15

SÖKANDE

Aktiebolaget LM-Transport, 556219-1626
Industrigatan 82
291 36 Kristianstad

Ombud: Advokat Emma Broddesson
MAQS Law Firm Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

Fortifikationsverket
631 89 Eskilstuna

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUFS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 203190

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 11 00 E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se	013-25 11 40	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Fortifikationsverket genomför genom förenklat förfarande enligt LUFSS upphandling av ramavtal för markarbeten område Kristianstad med beteckning *dnr 5200/2014*. Tilldelningsgrund i upphandlingen är de ekonomiskt mest fördelaktiga anbudena. Genom tilldelningsbeslut den 5 mars 2015 rangordnade och antog Fortifikationsverket anbud från Björntjänst i Vittskövle, Gösta Ahlquist AB, Peab Anläggning AB, S-Schakt AB samt Svevia AB.

Aktiebolaget LM-Transport (LM) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse i form av en ny anbudsutvärdering där LM:s anbud beaktas. Om grund för rättelse ej skulle bedömas föreligga yrkar LM att upphandlingen ska göras om.

Fortifikationsverket motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖRT

LM

Av upphandlingsprotokollet i upphandlingen framgår att LM uteslutits pga. att bolagets anbud saknar uppgift om kulturhistoriska byggnader.

Enligt AFB.523 ska anbudsgivarna bifoga en CV/meritförteckning som visar arbetsledarens erfarenhet och tidigare objekt denne arbetat med. Av bifogat CV framgår den av LM offererade arbetsledaren Michael Larssons erfarenhet och tidigare objekt han arbetat med. Att det av ingiven CV ska framgå hur förtrogen med arbete med kulturhistoriska byggnader arbetsledaren är, är inte ett krav enligt AFB.523 utan enbart att arbetsledaren ska vara väl förtrogen med arbete med kulturhistoriska projekt.

LM har kunnat konstatera att ytterligare tre anbudsgivares anbud saknar uppgift om kulturhistoriska objekt enligt anbudsprotokollet. Det är följaktligen inte endast LM som tolkat underlaget så att bevis eller uppgift om arbetsledarens förtrogenhet inte krävs utöver att anbudsgivaren i anbudet bekräftar att alla krav enligt förfrågningsunderlaget uppfylls.

Utöver att arbetsledaren ska vara väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt ska denne bl.a. kunna kommunicera (i tal och skrift) på svenska språket (se AFD.342). Något krav på att inge bevis eller annan dokumentation att arbetsledaren kan kommunicera på svenska och är väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt finns inte i förfrågningsunderlaget. Det räcker med att anbudsgivaren anger att arbetsledaren uppfyller kraven. Kammarrätten i Göteborg har i mål nr 6845-12 funnit att en utesluten anbudsgivare hade uppfyllt skall-krav genom att kryssa i att kravet uppfylldes trots att bifogad prislista saknade begärt antal gardintextilier. Detta eftersom det saknades krav på att anbudsgivaren skulle styrka riktigheten av sitt svar.

Fortifikationsverkets fråga i "Frågor & svar" avser uttryckligen vilka två referensobjekt som anbudsgivaren anser uppfyller kraven i AFD.342. De krav som uppställs är att arbetsledaren ska ha dokumenterad erfarenhet från byggservicearbeten från minst två objekt med en volym på 1 MSEK per år och beställare. I motsats till vad som görs gällande av Fortifikationsverket så finns det inget krav i förfrågningsunderlaget att de två referensuppdragen ska visa arbetsledarens förtrogenhet med arbeten med kulturhistoriska objekt.

Michael Larsson kan kommunicera på svenska och är även väl förtrogen med arbetet med kulturhistoriska objekt. LM har emellertid inte särskilt angivit att han kan kommunicera på svenska och inte heller att han är väl

förtrogen med arbete på kulturhistoriska objekt. LM har däremot i anbudet bekräftat att alla krav enligt förfrågningsunderlaget uppfylls och bolaget uppfyller därmed de aktuella kraven. Att Michael Larsson är väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt kan dessutom bekräftas av de referenser som LM angivit.

Eftersom Fortifikationsverket inte angivit att det saknas uppgift om Michael Larssons förmåga att kommunicera på svenska i upphandlingsprotokollet har de accepterat att kravet är uppfyllt i och med att LM i anbudet bekräftat att alla krav är uppfyllda. Detsamma gäller uppenbarligen inte för uppgifter om arbete med kulturhistoriska objekt. Fortifikationsverkets tillämpning av förfrågningsunderlaget och dess krav brister därmed i transparens.

Det Fortifikationsverket har anfört om att kravet på att arbetsledaren ska kunna kommunicera på svenska skulle vara ett kontraktsvillkor medan kunskap om arbete med kulturhistoriska objekt är ett kvalificeringskrav bestrids av LM. Att så inte är fallet framgår bl.a. av att båda kraven anges under avsnitt AFB.52 "Prövning av anbudsgivares lämplighet" (AFB.523 Yrkeskunnande). LM menar att båda dessa krav är krav på leverantören och att de är jämförbara då de båda avser kunskaper som arbetsledaren ska ha.

Vidare har Fortifikationsverket genomfört en upphandling avseende ramavtal markarbeten för området Revingehed. Av förfrågningsunderlaget framgår att det ställts identiska krav i förevarande upphandling som i upphandlingen avseende Revingehed såvitt avser yrkeskunnande enligt AFB.523 och att dessa krav ska styrkas enligt AFD.342. LM har inkommit med anbud även i upphandlingen avseende Revingehed och har inte heller där uttryckligen angivit i Michael Larssons CV att han är väl förtrogen med arbete med kulturhistoriska projekt. LM har däremot, precis som i

förevarande upphandling, bekräftat i anbudet att bolaget uppfyller ställda krav. I upphandlingen avseende Revingehed har LM:s anbud utvärderats samt rangordnats som nummer två och tilldelats kontrakt. Fortifikationsverket har således uppställt identiska krav i de två upphandlingarna och har godtagit LM:s uppgifter i upphandlingen avseende Revingehed men däremot inte i förevarande upphandling. Enligt LM står det därigenom klart att Fortifikationsverket i förevarande upphandling har förkastat bolagets anbud på oriktig grund.

LM gör även gällande att Fortifikationsverkets tillämpning av förfrågningsunderlaget och den negativa effekten som åtgärden får på det intresse eller den rättighet som åtgärden inskränker, är oproportionerligt jämfört med det eftersträvade syftet. Michael Larsson är väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt och att utesluta LM:s anbud pga. att bolaget inte uttryckligen skrivit ”Michael Larsson är väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt” är oproportionerligt då det är en oväsentlig och irrelevant avvikelse från ett krav som inte är klart och tydligt angivet. Det väsentliga är att kravet är uppfyllt, vilket det är i LM:s fall. Bolagets anbud skulle rätteligen ha utvärderats.

Om rätten finner att upphandlingen inte kan rättas anser LM att upphandlingen ska göras om på följande grunder.

Fortifikationsverkets uteslutning av LM:s anbud pga. att det saknas uppgift om kulturhistoriska byggnader är inte förenligt med 1 kap. 11 § LUFSS. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget vad Fortifikationsverket kräver för att en arbetsledare ska vara ”väl förtrogen” med arbete med kulturhistoriska objekt. Det framgår inte om det räcker med att arbetsledaren varit delaktig i ett projekt eller om det krävs t.ex. tio projekt. Något krav på dokumentation beträffande förtrogenhet anges inte heller. Förfrågningsunderlaget är således varken förutsägbart eller transparent och strider därmed

mot kraven i LUF5. Detta styrks av att ytterligare tre anbudsgivares anbud saknar uppgift om kulturhistoriska objekt.

Bristerna i förfrågningsunderlaget har gjort att LM inte har kunnat lämna ett optimalt anbud då det inte gick att utläsa av förfrågningsunderlaget vad som krävdes för att en arbetsledare skulle anses vara väl förtrogen med kulturhistoriska objekt och inte heller hur denna kunskap skulle redovisas. LM har lidit skada eftersom en korrekt utförd utvärdering skulle ha resulterat i att bolaget rangordnats som nummer ett då LM:s anbud är på 340 200 kr vilket är det lägsta priset redan innan hänsyn tagits till mervärde från referenstagningen. Detta innebär att LM har offererat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Fortifikationsverket

Av AFB.523 framgår att krav på yrkeskunnande som anges i AFD.342 ska styrkas genom till anbudet bifogad CV/meritförteckning gällande offererad arbetsledare eller person med arbetsledande funktion på arbetsstället (här- efter endast arbetsledare). För att kravet ska anses uppfyllt har således krävts att anbudsgivare i CV/meritförteckning har angivit att offererad arbetsledare är väl förtrogen med kulturhistoriska objekt. Det är ostridigt att LM inte har angivit detta i till anbudet bifogat CV.

Fortifikationsverket anser inte att LM endast genom undertecknande av anbuds brevet har uppfyllt det aktuella kravet. Avsikten med att låta anbudsgivare bekräfta att samtliga krav är uppfyllda genom undertecknande av anbuds brev är att anbudsgivaren därigenom lämnar en försäkran om att lämnade uppgifter i anbudet är riktiga och att uppställda krav är uppfyllda genom lämnade uppgifter. Ett undertecknande har således ingen reparativ verkan för det fall en anbudsgivare har försummat att styrka visst krav på sådant sätt som har angivits i förfrågningsunderlaget.

Med anledning av att några anbudsgivare inte hade styrkt arbetsledares förtroenhet med kulturhistoriska objekt samt att det i vissa anbud var otydligt på vilket sätt kravet avseende dokumenterad erfarenhet från bygg-servicearbeten från minst två objekt med en volym på 1 MSEK per år och beställare var uppfyllt valde Fortifikationsverket att ge samtliga anbudsgivare möjlighet att förtydliga sitt anbud i denna del genom att ställa följande frågor.

”Uppfyller arbetsledaren/arbetsledarna kraven i AFD.342? Om så är fallet, vilka 2 referensuppdrag uppfyller dessa krav? Vi har granskat ert anbud men har lite svårt att kontrollera detta med hjälp av ert inkomna CV.”

LM:s svar på frågorna innehöll ingen bekräftelse på att offererad arbetsledare är väl förtrogen med arbete med kulturhistoriska objekt.

Kraven uppställda i AFD.342 utgör kontraktsvillkor, innebärande att dessa ska uppfyllas underkontraktets genomförande. Hänvisningen från AFB.523 till AFD.342 medför att de krav som är hänförliga till arbetsledarens yrkeskunnande även utgör kvalificeringskrav. Fortifikationsverket anser att kravet på att arbetsledare ska kunna kommunicera i tal och skrift på det svenska språket inte utgör ett krav avseende arbetsledares yrkeskunnande och att det därför endast har varit uppställt som ett kontraktsvillkor. Kravet på förtroenhet med arbetet med kulturhistoriska objekt utgör däremot en del av arbetsledares yrkeskunnande varför uppfyllande av detta krav skulle ha styrkts genom bifogat CV. Varken förfrågningsunderlaget eller Fortifikationsverkets tillämpning av detta har således stått i strid med transparens- eller proportionalitetsprincipen. Fortifikationsverket är vidare av uppfattningen att eventuell otydlighet avseende kravet har läkts genom den möjlighet till att inkomma med förtydligande som har beretts samtliga anbudsgivare.

Vad avser LM:s invändning om att bolaget blivit godkända i annan upphandling där motsvarande krav på arbetsledare har ställts upp så vitsordas detta av Fortifikationsverket. Beslut om tilldelning i en upphandling medför dock ingen bundenhet i förhållande till annan upphandling. Fortifikationsverket anser att bedömningen i förevarande upphandling är korrekt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 11 § LUFS ska upphandlande myndigheter eller enheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LUFS framgår att om den upphandlande myndigheten eller enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 11 § eller någon annan bestämmelse i LUFS och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I 12 kap. 11 § LUFS anges bl.a. följande. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling ange vilka av de uppgifter som anges i andra stycket som den har valt och vilka andra uppgifter som måste tillhandahållas. Den tekniska kapaciteten får styrkas på ett eller flera av följande sätt:

[...]

6. när det är fråga om byggentreprenadkontrakt, tjänstekontrakt eller varukontrakt inbegripet monterings- och installationsarbeten eller monterings- och installationstjänster, genom uppgifter om leverantörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer eller motsvarande uppgifter om ledande personer i före-

taget, särskilt om den eller dem som ska ansvara för tillhandahållande av tjänsterna eller leda byggentreprenaden

Fortifikationsverket har ansett att LM:s anbud inte uppfyller ett enligt myndighetens uppfattning obligatoriskt krav rörande yrkeskunnande.

Det krav på teknisk kapacitet som är ifråga återfinns i AFD.342 Arbetsledning (Mark) vari står

Arbetsledare eller person med arbetsledande funktion ska ha dokumenterad erfarenhet från byggservicearbeten från minst två objekt med en volym på 1 MSEK per år och beställare.

Med arbetsledare eller person med arbetsledande funktion menas den som leder det dagliga arbetet på plats.

Arbetsledare eller person med arbetsledande funktion ska kunna kommunicera (i tal och skrift) på svenska språket.

Arbetsledare eller person med arbetsledande funktion får ej bytas ut under pågående entreprenad utan beställarens medgivande.

Arbetsledare eller person med arbetsledande funktion ska vara väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt.

I förfrågningsunderlaget AFB.523 "Krav på yrkeskunnande" anges ifråga om krav på uppgifter i anbudet följande:

Krav på yrkeskunnande enligt AFD.342.

Ovanstående ska styrkas genom att till anbudet bifoga CV/ meritförteckning gällande offererad arbetsledare eller person med arbetsle-

dande funktion på arbetsstället som visar dennes erfarenhet och tidigare utförda objekt han har arbetat i.

Rätten konstaterar att det står den upphandlande myndigheten fritt att ställa krav på leverantörerna så länge som de allmänna principer som uppstår LUFS efterlevs. De krav på bevisning vad gäller krävd teknisk kapacitet som kan uppställas i en upphandling är dock begränsad till vad som är tillåtet enligt 12 kap. 11 § LUFS.

Det krav som är ifråga är enligt förvaltningsrätten tydligt kopplat till yrkeskunnandet hos den person som anbudsgivare anger ska leda byggentreprenadarbetet. Något hinder att uppställa krav på bevisning rörande erfarenhet av kulturhistoriska objekt jämligt 12 kap. 11 § punkt 6 LUFS föreligger således inte. Frågan är därmed om Fortifikationsverket kan anses ha krävt att anbudsgivare ska styrka sin kapacitet genom sådan bevisning i sitt anbud i Upphandlingen.

Mot bakgrund av den språkliga formuleringen i AFB.523 och därvid den direkta hänvisningen till de krav på yrkeskunnande som återfinns i AFD.342 finner rätten att Fortifikationsverket har krävt att anbudsgivarna ska inkomma med bevisning som styrker att erbjuden person i arbetsledande ställning har det yrkeskunnande, däribland att vara väl förtrogen med arbeten med kulturhistoriska objekt, som specificeras i sistnämnd punkt.

Det förhållandet att Fortifikationsverket inte närmare preciserat begreppet "väl förtrogen" utgör enligt förvaltningsrätten inte någon brist av betydelse i upphandlingshänseende och kan i vart fall inte utgöra skäl för anbudsgivarna att underlåta att inkomma med någon form av bevisning avseende yrkeskunnandet i aktuellt hänseende. Inte heller kan den omständigheten att bevisning inte avkrävts avseende språkkunskaper befria anbudsgivarna

att inkomma med nu aktuella uppgifter som, till skillnad från allmängiltiga kunskaper i t.ex. språk, är tydligt kopplat till yrkeskunnandet hos arbetsledande personal.

I målet är ostridigt att sökanden med sitt anbud inte tillhandahållit någon dokumentation till styrkande av att erbjuden arbetsledares har erforderligt yrkeskunnande kopplat till kulturhistoriska objekt. Utifrån i målet befintligt underlag finns vidare inte något stöd för att det i målet aktuella kravet och tillämpningen av detta skulle brista i form av transparens och proportionalitet.

Med beaktande av att LM således genom sitt anbud inte förmått styrka att bolaget uppfyller samtliga krav för kvalificering har Fortifikationsverket förfarit korrekt genom att förkasta bolagets anbud innan slutlig anbudsutvärdering. Skäl för begärd åtgärd jämlikt 16 kap. 6 § LUFSS föreligger således inte varför ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Tomas Kjellgren

Föredragande har varit Andrea Ritzer.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.